

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ ของ ดวงแก้วฟาร์ม ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยง โคเนื้อ ของ ดวงแก้วฟาร์ม ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เลี้ยงโคเนื้อ ซึ่งได้แก่ เจ้าของฟาร์มดวงแก้ว และผู้เลี้ยงโคในฟาร์ม รวม 3 คน ตามแบบสอบถามและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ และจากการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือ เอกสาร และบทความที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลที่เผยแพร่ในระบบออนไลน์โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนโดยวิธีระยะเวลาต้นทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ และวิธีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ประเทศไทยมีโครงสร้างการผลิตทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งประกอบด้วยโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในปัจจุบันผลผลิตการเกษตรมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยเฉพาะการผลิตปศุสัตว์การเลี้ยงโคเนื้อเป็นปศุสัตว์อย่างหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ จากปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคภายในและภายนอกประเทศที่เพิ่มมากขึ้น โคนับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ได้รับความนิยมทั่วไปในต่างประเทศและกำลังเป็นที่นิยมในประเทศไทย ซึ่งมีแนวโน้มที่จะประกอบธุรกิจเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้การประกอบธุรกิจเลี้ยงโคเนื้อมีการเลี้ยงเพื่อขายเนื้อทำเนื้อสเต็ก ฟาร์มดวงแก้วเป็นฟาร์มที่ตั้งอยู่ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นฟาร์มที่เลี้ยงโคเนื้อมากถึง 60 ตัว ซึ่งถือเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ ในจังหวัดเชียงใหม่ และมีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจเลี้ยงโคเนื้อ เพื่อจำหน่ายเป็นเนื้อสเต็ก โดยมีการคัดเลือกสายพันธุ์โคที่ดีเพื่อนำมาเลี้ยงให้ได้คุณภาพ

จากการสัมภาษณ์เจ้าของฟาร์ม พนักงานเลี้ยงโคในฟาร์ม ตามแบบสอบถาม และจากการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความจากเว็บไซต์ ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพิ่มข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตำราทางวิชาการ ตลอดจนการค้นคว้าจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ข้อมูลต้นทุน และผลตอบแทนที่เป็นทั้งข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นและข้อมูลการประมาณการ รวมทั้งตัวเลขที่ได้รับจากการถัวเฉลี่ย ซึ่งผู้ลงทุนต้องพึงระวังในเรื่องของ

ข้อสมมุติฐานและสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาประกอบการพิจารณา ในเรื่องของการลงทุน เลี้ยงโคเนื้อ

ส่วนที่ 2 ต้นทุนการเลี้ยงโคเนื้อ

ต้นทุนการเลี้ยงโคเนื้อประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายการลงทุน ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการบริหาร โดยตลอดอายุโครงการปีที่ 0 ถึงปีที่ 9 โดยมีค่าใช้จ่ายในการลงทุน 274,800 บาท ค่าวัตถุดิบทางตรง 34,923,579.88 บาท ค่าแรงงานทางตรง 2,476,197.93 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต 1,914,011.58 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 119,224.34 บาท รวมต้นทุนตลอดอายุโครงการ 39,707,813.74 บาท ราคาทุนของโคต่อตัวเฉลี่ย เท่ากับ 58,903.17 บาท

ส่วนที่ 3 ผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ

ตลอดอายุโครงการ 10 ปี ได้รับผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมด 47,332,850.40 บาท แบ่งเป็นรายได้จากการขายโคเนื้อ 46,630,297.13 บาทและรายได้จากการขายมูลโค 702,553.27 บาท มีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2 ปี 7 เดือน 24 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิในกรณีที่อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 1.75 และ ร้อยละ 7.00 เท่ากับ 7,178,689.32 บาทและ 4,954,750.27 บาท ตามลำดับ และมีอัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 36.89

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ ของ ดวงแก้วฟาร์ม ตลอดอายุโครงการปีที่ 0 ถึงปีที่ 9 สามารถอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

จากการประมาณการกระแสเงินสดพบว่า มีกระแสเงินสดจ่ายเท่ากับ 39,207,298.47 บาท กระแสเงินสดรับเท่ากับ 47,332,850.4 บาท ดังนั้นกระแสเงินสดเมื่อสิ้นสุดโครงการ 912,551.92 บาท

การวิเคราะห์การลงทุนพบว่า มีมูลค่าปัจจุบันที่ร้อยละ 7 เท่ากับ 4,954,750.27 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า ศูนย์ คือมีผลตอบแทนที่ดี ใช้ระยะเวลาคืนทุน 2 ปี 7 เดือน 24 วันและอัตราผลตอบแทนจากโครงการ ร้อยละ 36.89 แสดงถึงการมีผลการดำเนินงานที่ดี

ในการศึกษาครั้งนี้วิธีการศึกษาได้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 กล่าวคือ ต้นทุนที่เกิดขึ้นในการผลิต มีทั้งสิ้น 3 ประเภท ประกอบด้วย วัตถุดิบ ค่าแรงงาน และ ค่าใช้จ่ายในการผลิต สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่ ดวงมณี โกมารทัต (2551) สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2552) และ ฐิติวรดา แสงสว่าง (2553) ได้เสนอองค์ประกอบของต้นทุนไว้ และนอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทนตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย วิธีระยะเวลาคืนทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ และวิธีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน มา

ใช้ในการวิเคราะห์ สอดคล้องแนวคิดทฤษฎีกับที่ ไพบูลย์ ผจงวงศ์ (2549) กชพร ศิริโกภาคกิจ (2552) และ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2552) ได้เสนอไว้

จากนี้ยังได้นำผลการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระนี้ ไปเปรียบเทียบกับของผู้วิจัยอื่น ในวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้าแบบอิสระดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการลงทุน ของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้าแบบอิสระนี้

ผู้วิจัย	ประเภท	พื้นที่	ผลตอบแทนการลงทุน		
			PB	NPV (บาท)	IRR (ร้อยละ)
ฤทัย ไชยปิ่น 2545	การลงทุนทำฟาร์มโคนม ของ สมาชิก ศูนย์ รวบรวมนมดิบสันกำแพง	ฟาร์มขนาดเล็ก	3 ปี 11 เดือน 28 วัน	320,868.99	23.50
		ฟาร์มขนาดกลาง	3 ปี 11 เดือน 19 วัน	396,967.53	21.68
		ฟาร์มขนาดใหญ่	3 ปี 5 เดือน 15 วัน	1,205,539.30	32.98
เกียงไกร มองเพชร 2548	การลงทุนทำฟาร์มโคเนื้อ ในจังหวัดกาฬสินธุ์	ธาราเพชรฟาร์ม	6 ปี 1 เดือน 28 วัน	1,545.00	19.55
		จุมจังฟาร์ม	5 ปี 6 เดือน 25 วัน	998.00	21.91
		นักรบฟาร์ม	6 ปี 18 วัน	1,240.00	20.03
		S.S. ฟาร์ม	5 ปี 8 เดือน 5 วัน	1,477.00	21.32

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการลงทุน ของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้นคว้าแบบอิสระนี้ (ต่อ)

ผู้วิจัย	ประเภท	พื้นที่	ผลตอบแทนการลงทุน		
			PB	NPV (บาท)	IRR (ร้อยละ)
กุลนิดา ขศอาลัย 2553	การลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงม้าจี่ ในจังหวัดเชียงใหม่	ฟาร์มขนาดใหญ่	3 ปี 8 เดือน 27 วัน	1,176,523.42	8.72
ชวลี ปัญโญใหญ่ 2554	การลงทุนทำฟาร์มโคเนื้อ ในจังหวัดเชียงใหม่	ฟาร์มขนาดใหญ่	2 ปี 7 เดือน 24 วัน	4,954,750.27	36.89

หมายเหตุ PB หมายถึง ระยะเวลาคืนทุน
 NPV หมายถึง มูลค่าปัจจุบันสุทธิ
 IRR หมายถึง อัตราผลตอบแทน

จากตาราง 17 จะแสดงให้เห็นว่า การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนทำฟาร์ม โคนมของสมาชิก ศูนย์รวบรวมนมดิบสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ **ฤทัย ไชยปิ่น (2545)** ตลอดอายุโครงการ 10 ปี จากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนของฟาร์มขนาดเล็ก พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 11 เดือน 24 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 320,868.99 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 23.5 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืม ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่กำหนดไว้คืออัตราร้อยละ 7.50 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย ณ เดือน สิงหาคม ปี พ.ศ. 2545 การลงทุนของฟาร์มขนาดกลาง พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 11 เดือน 19 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 396,967.53 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 21.68 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืม ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่กำหนดไว้คืออัตราร้อยละ 7.50 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย ณ เดือน สิงหาคม ปี พ.ศ. 2545 การลงทุนของฟาร์มขนาดกลาง พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 11 เดือน 24 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 320,868.99 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 23.5 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืม ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่กำหนดไว้คืออัตราร้อยละ 7.50 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย ณ เดือน สิงหาคม ปี พ.ศ. 2545 การลงทุนของฟาร์มขนาดกลาง พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 11 เดือน 19 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 396,967.53 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 21.68 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืม ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่กำหนดไว้คืออัตราร้อยละ 7.50 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย ณ เดือน สิงหาคม ปี พ.ศ. 2545 การลงทุนของฟาร์มขนาดใหญ่ พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 5 เดือน 25 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 1,205,539.30 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 32.98 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยให้กู้ยืม ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่กำหนดไว้คืออัตราร้อยละ 7.50 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย ณ เดือน สิงหาคม ปี พ.ศ. 2545

การศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการทำฟาร์มโคนมในจังหวัดกาฬสินธุ์ ตลอดอายุโครงการ 10 ปี **เกรียงไกร มองเพชร (2548)** จากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนของฟาร์ม พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 6 ปี 1 เดือน 28 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 1,545.00 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 19.55 การลงทุนของฟาร์ม พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 5 ปี 6 เดือน 25 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 998.00 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 21.91 การลงทุนของนักรบฟาร์ม พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 6 ปี 18 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 1,240.00 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับ

ร้อยละ 20.03 การลงทุนของ S.S ฟาร์ม พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 5 ปี 8 เดือน 5 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 1,477.00 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 21.32 การลงทุนของคำดาฟาร์ม พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 6 ปี 1 เดือน 13 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 2,063.00 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 19.70

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงม้าขี่ของฟาร์มช่างรุ่ง จังหวัดเชียงใหม่ กุลนิดา ยศอาลัย (2553) ตลอดอายุโครงการ 8 ปี การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการลงทุน พบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 8 เดือน 27 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 1,176,523.42 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 8.72 ซึ่งมีความมากกว่า อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 7

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ ของดวงแก้วฟาร์ม **ชวลี ปัญญโณใหญ่ (2554)** ตลอดอายุโครงการตั้งแต่ปีที่ 0 ถึงปีที่ 9 ระยะเวลา 10 ปี การวิเคราะห์โครงการลงทุนพบว่า ใช้ระยะเวลาคืนทุน 2 ปี 7 เดือน 24 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 4,954,750.27 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 36.89 ซึ่งมีความมากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 7 ณ วันที่ 30 เมษายน 2554 โดยการเปรียบเทียบวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอ้างเป็นการเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนการเลี้ยงโคเนื้อ จะเห็นได้ว่า การลงทุนทำฟาร์มโคเนื้อ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการเลี้ยงโคเนื้อโดยการขุนลูกโค โดยมีวิธีการเลี้ยงคือ ซื้อแม่พันธุ์โคมาก่อนซึ่งราคาแม่พันธุ์ จะตัวละ 25,500 บาท ทำให้มีต้นทุนสูง แล้วทำการผสมพันธุ์เพื่อให้โคท้องพอโคเกิดลูก ก็ทำการขุนลูกโคที่มีอายุ 6 - 9 เดือนหรือหลังจากหย่านมแล้ว ลูกโคจะมีน้ำหนักตัวประมาณ 100 - 200 กิโลกรัม และจะทำการขุนต่อประมาณ 3 เดือน ให้น้ำหนักลูกโค 300 กิโลกรัม ก็จะทำการขาย ในราคาตลาดโคเนื้อโดยเฉลี่ยประมาณ 55 บาทต่อกิโลกรัม $300 \times 55 = 16,500$ บาท จากวงจรการผลิตของการเลี้ยงโคเนื้อ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จะทำให้เห็นว่ามีการลงทุนที่สูง เนื่องจากมีค่าพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ที่ต้องซื้อแล้ว กว่าจะได้ขายลูกโคต้องใช้เวลาานกว่าโคจะท้อง แล้วเกิดลูก และต้องขุนต่ออีกประมาณ 1 ปี รวมเวลาแล้ว ประมาณ 2 ปี กว่าจะได้ ขายลูกโค 1 ตัว และ ขายในราคา กิโลกรัมละ 55 บาท ทำให้ใช้ระยะเวลาานกว่าจะได้เงินทุนคืน แต่เมื่อเทียบกับการเลี้ยงโคเนื้อของ ดวงแก้วฟาร์ม ซึ่งเป็นการเลี้ยงแบบซื้อโคที่มีอายุ 2.5 ปี มีน้ำหนักประมาณ 400 - 500 กิโลกรัม ตัวประมาณ 25,000 บาท ทำให้ต้นทุนสูง มาเลี้ยง โดยทำการขุน 1 ปี แล้วขาย ราคาเฉลี่ยอยู่ประมาณ 90 บาทต่อกิโลกรัม แต่

มีระยะเวลาคืนทุนที่เร็วกว่า เนื่องจากวงจรของฟาร์มดวงแก้วสั้นกว่า การเลี้ยงโคเนื้อ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จะเห็นได้ว่าการเลี้ยงโคของดวงแก้วฟาร์ม ดีกว่าโคเนื้อ ในจังหวัดกาฬสินธุ์

ปัญหา

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ ของ ดวงแก้วฟาร์ม พบปัญหาต่างๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านต้นทุนจากการเลี้ยงโคเนื้อ เนื่องจากในปัจจุบัน ค่าอาหารและค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้มีราคาแพงขึ้นจึงส่งผลกระทบต่อราคาของค่าอาหารและทำให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงขึ้น
2. ปัญหาด้านโรคระบาด เนื่องจากตอนนี้ได้มีโรคระบาดใหม่ เข้ามา อาจเป็นอันตรายต่อโคที่เลี้ยงไว้ หรือบางทีก็ไม่สามารถเคลื่อนย้ายโคเข้าออกฟาร์มได้

ข้อจำกัดในการศึกษา

1. ในด้านราคา โค 1 ตัว ราคาของแต่ละส่วนของโค ไม่เท่ากันซึ่งจะมีราคาต่างกันไปตามคุณภาพของเนื้อโค ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ราคาเฉลี่ยในการคำนวณผลตอบแทนจากการขายโค
2. ระยะเวลาทำการศึกษายู่ในช่วงปี พ.ศ. 2553 ซึ่งหาระยะเวลาเปลี่ยนไปอาจมีผลกระทบต่อต้นทุนและผลตอบแทนที่ทำการศึกษา คืออาจทำให้ต้นทุนหรือผลตอบแทนอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลง อันเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ ต้นทุนวัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น ค่าแรงงานเพิ่มขึ้น
3. ในการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคเนื้อ ของ ดวงแก้วฟาร์ม ไม่ได้นำค่าที่ดินมารวมคำนวณทุนในการลงทุนเนื่องจากที่ดินเป็นของเจ้าของฟาร์มเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจในการลงทุน

การพิจารณาในการลงทุนทำฟาร์มโคเนื้อต้องประกอบด้วยหลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่ว่ามีเงินทุนแล้วจะสามารถทำสำเร็จและมีผลกำไร ประสบการณ์การใช้ความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้กับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ไม่เคยหยุดนิ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะบางครั้งที่มีแต่ทฤษฎีแต่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับหลักความเป็นจริงได้ ก็ไม่มีประโยชน์ และต้องเน้นไปในด้านสายพันธุ์ของโค วิธีการเลี้ยง อาหารที่ต้องมีเทคนิคในการผสมและการให้อาหารในแต่ละช่วงรวมถึงการจัดเตรียมไว้ให้เพียงพอตลอดฤดูกาล เช่น การทำข้าวโพดหมักในฤดูฝน เพื่อเก็บไว้ให้โคในฤดูแล้งเพื่อลดต้นทุนของการเลี้ยง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1.เนื่องจากการศึกษาข้อมูลในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะการเลี้ยง โคเนื้อในฟาร์มที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งมีแห่งเดียวใน อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ได้ข้อมูลจากฟาร์มโคเนื้อในขนาดใหญ่เท่านั้น ทั้งนี้ในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงโคเนื้อกันในครัวเรือนหรือฟาร์มขนาดเล็กที่มีการเลี้ยงโคเนื้อ ไม่ถึง 10 ตัว ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรศึกษาถึงการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงโคเนื้อในฟาร์มขนาดเล็กกับฟาร์มขนาดใหญ่

2.การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการศึกษาเฉพาะโคเนื้อ เท่านั้น ไม่ได้ศึกษาถึงโคประเภทอื่น ๆ เช่น โคนม เป็นต้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงโค ประเภทอื่น ๆ ด้วย